

Angående Uppfinnarens ställning i Sverige / möjligt tillägg i Sveriges grundlag?

Sverige gör sig känt i internationella sammanhang för att vara en föregångsnation vad gäller att få fram innovationer. I ett historiskt perspektiv kan man se att det fram till början av sextiotalet var viktigt att föra fram uppfinnaren bakom framgångsrikt företagande. Därefter har en utveckling skett, med få undantag, att inom näringsliv och politik förminska uppfinnarens betydelse för en framgångsrik ekonomisk utveckling. Det talas ständigt om innovationernas betydelse men sällan vad som är förutsättningen för innovationer, nämligen uppfinningar. Sannolikt beror detta på en allmänt utbredd okunskap om skillnaden mellan uppfinningar och innovationer.

Ett annat problem i dagens politiska liv är föreställningen att alla betydelsefulla innovationer kommer fram genom forskning och i de stora industriella komplexen. Det finns också en falsk tilltro till att forskningsuppfinningar, speciellt högteknologiska är de som skapar ny sysselsättning och nya arbetstillfällen. Detta är nära nog en myt. Innovationer inom storföretagen leder oftast till rationaliseringar med minskning av arbetstillfällena som följd. Forsknings-uppfinningar som leder till avknoppningar köps oftast upp av utländska aktörer. (av amerikanska och numer även kinesiska företag) och säljs de till den svenska industrin, kan de i bästa fall leda till bibehållen arbetskraft men - som tidigare sagts - än mer ofta till personalrationaliseringar.

Uppfinningar som leder till innovationer och nyföretagande bland de privata uppfinnarna och entreprenörerna är de som bidrar till de flesta ny arbetstillfällena, även om de p.g.a. dålig samhällssupport förblir relativt små.

Den totala obalansen ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är att industriell och högskoleforskning får stora bidrag till verksamheter som inte märkbart bidrar till ökad sysselsättning, medan enskilda privata uppfinnare får knappt mätbara bidrag från statlig finansiering men som ändå leder till fler nya arbetstillfällen.

Det är således dags att återföra Uppfinnaren och dennes betydelse för sysselsättningstillväxt i Sverige och då i synnerhet den enskilde privata uppfinnarens roll i detta skeende. I USA är uppfinnarens ställning och betydelse inskriven i grundlagen. Det kanske är dags att åstadkomma detta även i Svensk grundlag.

Bättre sent än aldrig - och säkrast innan vi sålt ut alla innovationer till andra länder och blivit omsprungna av de länder som i dag förstår värdet i att stimulera de enskilda uppfinnarna.

Tankar vid tangentbordet av en som varit med några år.

Lennart Nilsson,
Grundare av STIK - Stockholms Innovatörskrets